

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

№ 11-04-2 / 21.07.1999г

Ил. Стамболиев
Ил. Д. Димитров

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

29.07.99

С. Стамболиев

ПИСМЕНО СТАНОВИЩЕ

от Надежда Михайлова - министър на външните работи
по конституционно дело N 9 / 1999 г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Считаме, отправеното искане на група от 54 народни представители за установяване противоконституционност на Указ No274 от 28 юли 1998г. на президента на Република България, с който е освободен Александър Драганов Димитров от длъжността извънреден и пълномощен посланик на Република България в Република Полша за незаконосъобразно и немотивирано.

Изложените в искането общи твърдения, че „Указът на президента за прекратяване на мандата на посланика преди изтичане на срока, без да са посочени основанията за това, свидетелствува, че при издаването му не са спазени духа и принципите на Конституцията и преамбюла за спазване и защита на правата на личността и нейното достойнство „ не доказват противоконституционността на Указ No274 от 28 юли 1998г. на президента на Република България.

Разгледани по същество, дори и в този им общ изказ наведените твърдения в искането са и неоснователни.

На базата на тълкуването на конституционните текстове относно правомощията, които са предоставени на президента на Република България в чл.98 т.6. Конституцията на Република България, могат да се направят следните изводи :

1. Указа на президента за назначаване и освобождаване от длъжност на ръководители на дипломатически представителства по чл.98, ал.1, т.6 от Конституцията на Република България е ненормативен юридически акт, чрез който президента осъществява своите правомощия в изпълнителната дейност, а именно назначаването и освобождаването от длъжност на ръководителите на дипломатическите представителства. В случая той подлежи на преподписване от министър-председателя на Република България и поражда последици само след изпълнението на целия фактически състав по издаването му, предвиден в Конституцията.

2. Като акт по осъществяване на изпълнително-разпоредителна дейност този указ поражда административноправни последици. По своята правна същност той е индивидуален административен акт, но чрез изрична законова разпоредба / чл.3, т.1 от Закона за административното производство / е издаден от приложението на този закон, следователно за него са приложими единствено текстовете на Конституцията на Република България .

3. При издаване на указ от този тип, от гледна точка на Конституцията на Република България президентът действа при условията на оперативна самостоятелност. Съгласно чл.92, ал.1 от Конституцията той представлява Република България в международните отношения, която функция е в координация с ръководството от страна на Министерски съвет на външната политика по смисъла на чл.105, ал. 1 от Конституцията. Следователно той сам решава дали да назначи или не съответното длъжностно лице като ръководител на дипломатическо представителство. На това основание следва да се приеме, че при условия на оперативна самостоятелност ще бъде издаден и указът, с който такова лице се освобождава от заемането на такава длъжност. За издаването на такъв акт не е необходимо настъпването на определен от закона юридически факт. Този указ не подлежи на контрол за целесъобразност, а единствено на проверка за наличие на противоконституционност.

Съгласно Конституцията президента няма задължения да обвърже назначаването на ръководител на дипломатическо представителство с конкретно определен срок, който да определя и срока на мандата на назначения посланик. Видно и от текста на указа за назначаването на г-н Александър Драганов Димитров за извънреден и пълномощен посланик на Република България в Република Полша такъв срок не е указан. Затова абсолютно неоснователно се явява твърдението на групата народни представители „за прекратяване на мандата на посланика преди изтичане на срока“. **Щом в указа не е посочен срока на назначаване не може да говори и за предсрочно отзоваване.**

При положение, че в цялост е изпълнен и спазен фактическия състав по освобождаването от длъжност на ръководител на дипломатическо представителство и са спазени условията предписани от Конституцията, не може да се говори за противоконституционност на Указ No274 от 28 юли 1999г., още повече, че никъде в конституционните текстове няма изискване и съответно няма

задължение на Президента за излагане на мотиви към указите за назначаване и освобождаване на ръководители на дипломатически представителства.

4. Според чл. 149, т.2 от Конституцията на Република България и Закона за Конституционния съд , Конституционния съд се произнася по противоконституционността на актовете на президента. Този орган няма отношение към други актове, възникнали в изпълнение на президентските укази, както и по отношение на техните правни последици, каквито се явяват сключените трудови договори между г-н Александър Драганов и министъра на външните работи в качеството му на работодател.

В тази насока , както е посочено в мотивите към определението на Конституционния съд относно основателността на искането на народните представители, Конституционния съд правилно е приел, че „допуска за разглеждане по същество искането на 54 народни представители от XXXVIII Народно събрание“ **само относно установяването на противоконституционността на Указ 274 от 28 юли 1998г.**

5. Не може да бъде споделено твърдението, че има противоконституционност на указа на президента поради нарушаване на субективното право на гражданите на информация, на субективното право на защита срещу действията на държавните органи и на субективното право на труд.

Субективното право на информация е уредено в чл.41, ал.2 от Конституцията, но все още не е приет закон, който да уреди правните механизми за неговото осъществяване. Въпреки това в случая това право не е нарушено поради факта, че **указите на президента се обнародват в Държавен вестник и се считат известни по отношение на всички.**

Що се отнася до твърдяната липса на мотиви в заповедта за прекратяване на трудовото правоотношение, същата не е предмет на делото, но въпреки това цитираната в заповедта разпоредба на чл.328 ал.1 т.12 от Кодекса на труда указва наличието на причинна връзка между прекратяването на трудовото правоотношение и указа на президента за освобождаване от длъжност на ръководител на дипломатическо представителство.

Ето защо неправилно вносителите на искането за установяване на противоконституционност на указ No274 от 28 юли 1998г. на президента на Република България разглеждат като равностойни по значение и действие в правния мир указа на президента за назначаване ,съответно за освобождаване на ръководител на дипломатическо представителство на Република България и сключения,съответно прекратен на това основание трудов договор с работодателя - министъра на външните работи, като наличието на трудово правоотношение в тази насока е само следствие от обстоятелството, че президента е упражнил правомощията си по чл.98 ал.1 т.6 от Конституцията .

Субективното право на жалби по чл.45 от Конституцията е регламентирано в специален закон, приет по времето на предишната конституция. То може да се разглежда като част от по-широкото право на защита по чл.56 от Конституцията , затова и неговото приложение в закона е субсидиарно / след изчерпването на всички други процесуални способности за защита и пред органи които има

съответната компетентност да разглеждат подобни спорове /, което в случая не е направено.

Субективното право на труд по чл. 48 от Конституцията е доразвито в Кодекса на труда и актовете по приложението му. Правото на труд, както и всички други субективни права следва да бъдат упражнявани в граници, в които не биха засегнали правата и законните интереси на другите. Държавата не би могла да функционира ефективно, ако не бъде постигнат разумен баланс между публичния интерес и индивидуалните субективни права.

Ето защо с оглед изложено, поради изложените съображения молим да бъде оставено без уважение искането на група народни представители за установяване противоконституционност на Указ No274 от 28 юли 1998г. на президента на Република България .

МИНИСТЪР :

